

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia 23 grudnia 2010 r.

**Pani
Elżbieta Socha-Stolarska
Świętokrzyski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Kielcach**

LKI-4113-01-01/2010
D/10/505

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach (Stacja) w zakresie realizacji zadań przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach na terenach dotkniętych powodzią w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Inspektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (Wojewódzki Inspektor Sanitarny) w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- dostosowanie statutu i regulaminu organizacyjnego Stacji do przepisów prawnych, obowiązujących administrację publiczną po 1 stycznia 2010 r.;
- wpisanie Stacji do rejestru zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez wojewodę świętokrzyskiego i zgłoszenie zmian stanu faktycznego i prawnego powstałego po wpisie do rejestru i dotyczącego danych zawartych w rejestrze w ustawowym terminie 14 dni;
- prowadzenie aktualnych rejestrów podmiotów podlegających od 1 stycznia 2010 r. bezpośredniej kontroli Stacji z punktu widzenia wymagań sanitarno-epidemiologicznych;
- dokonywanie wydatków z rachunku dochodów własnych w sposób zgodny z art. 22 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych²;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

- ustalenie przez Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej³, szczegółowych zasad postępowania państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa sanitarnego w wyniku powodzi;
- dokonanie okresowej (rocznej) oceny jakości wody za 2009 r. oraz szacowania ryzyka zdrowotnego konsumentów dla obszaru województwa świętokrzyskiego;
- gromadzenie danych monitoringowych o jakości wody do spożycia przez ludzi oraz danych o jakości wody w kąpieliskach i ich terminowe przekazywanie do Głównego Inspektora Sanitarnego.

1. Stacja posiadała aktualny statut i regulamin organizacyjny, które zostały dostosowane do stanu administracji publicznej po 1 stycznia 2010 r., tj. po zmianach art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez art. 5 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie z dniem 1 stycznia 2010 r.⁴ Statut Stacji został nadany zarządzeniem Nr 110/09 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 grudnia 2009 r., a regulamin organizacyjny – zarządzeniem Nr 1/2010 Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 4 stycznia 2010 r.

Stacja została wpisana do rejestru zakładów opieki zdrowotnej decyzją wojewody świętokrzyskiego z dnia 7 stycznia 2010 r. Poprzednio Stacja była wpisana do rejestru prowadzonego przez ministra zdrowia. Zmiany stanu faktycznego i prawnego powstałe po wpisie do rejestru i dotyczące danych zawartych w rejestrze zostały zgłoszone przez Stację w ustawowym terminie 14 dni od dokonania zmiany.

2. Zgodnie z art. 12 ust. 1a pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Wojewódzki Inspektor Sanitarny prowadzi od 1 stycznia 2010 r. rejestry podmiotów bezpośrednio nadzorowanych przez Stację, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym. Są to m.in. zespoły i zakłady opieki zdrowotnej, domy pomocy społecznej, szkoły, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

3. Na wniosek Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wojewoda świętokrzyski zwiększył plan finansowy wydatków budżetowych dla Stacji, jako dysponenta II stopnia w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85179 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych o kwotę 64,7 tys. zł. Środki powyższe pochodzące z rezerwy celowej (cz. 83 – Rezerwy celowe, poz. 8) zostały przeznaczone decyzją Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dla siedmiu powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych z terenu województwa świętokrzyskiego na wydatki związane ze zwalczaniem skutków powodzi, nadzorem przeciwepidemiologicznym oraz koniecznością nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności i wody przeznaczonej do spożycia na terenach dotkniętych powodzią w maju i czerwcu 2010 r. Na koniec III kwartału 2010 r. powyższe środki zostały wykorzystane w wysokości 32,5 tys. zł, tj. w 50,2%.

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 92, poz. 753 ze zm.

W okresie od stycznia do końca września 2010 r. Stacja wydatkowała 1.089,8 tys. zł ze środków uzyskanych z dochodów własnych. Wydatki te poniesione zostały zgodnie z wymogami określonymi w art. 22 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Prace wykonywane przez Stację, za które pobierane były opłaty, nie ograniczały możliwości wypełnienia obowiązków w ramach sprawowanego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego związanego z powodzią i usuwaniem jej skutków.

4. Wojewódzki Inspektor Sanitarny opracował w maju 2008 r. *Plan działania Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach w sytuacjach kryzysowych*, który został zatwierdzony przez wojewodę świętokrzyskiego. *Plan* został uzgodniony z właściwymi jednostkami zespolonej administracji w województwie. Zgodnie z ww. *Planem* do zadań Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego należy m.in. ścisła współpraca z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz wyznaczonymi w *Planie* służbami, komendami i inspekcjami oraz koordynacja działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na profilaktykę zachorowań na tężec i inne choroby zakaźne, profilaktykę wystąpienia zatruc pokarmowych, nadzór nad szczepieniami ochronnymi, wskazanie i zapewnienie właściwych środków dezynfekcyjnych oraz nadzór nad wodą do spożycia.

Ponadto, w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa sanitarnego powstałego w wyniku zaistniałych zdarzeń powodziowych i dużych podtopień w 2010 r., Wojewódzki Inspektor Sanitarny, zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustalił szczegółowe zasady postępowania dla wszystkich państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w województwie świętokrzyskim w zakresie należącym do kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Główne przedsięwzięcia dotyczyły m.in. konieczności przekazywania informacji o zdarzeniach powodziowych w codziennych meldunkach, wyznaczenia osób odpowiedzialnych za koordynowanie działań związanych z powodzią, prowadzenia i wzmożenia nadzoru nad ujęciami wody oraz nad sprzętem dowożącym wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, konieczności zgłaszania przez lekarzy zakażeń, chorób zakaźnych lub zgonów z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej oraz oszacowania zapotrzebowania na szczepionkę przeciwko tężcowi i raportowania realizacji szczepień ochronnych stosowanych w akcji powodziowej z określoną częstotliwością.

5. Na podstawie art. 12a ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Wojewódzki Inspektor Sanitarny przedstawił w dniu 29 czerwca 2010 r. Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego województwa za 2009 r. oraz bieżącą informację o ww. stanie na terenach popowodziowych w województwie i działaniach podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Zgodnie z art. 12 a ust. 3a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Sejmik Województwa na sesji w dniu 29 czerwca 2010 r. rozpatrzył i przyjął uchwałą Nr XXXIX/662/10 informację Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o stanie bezpieczeństwa sanitarnego województwa za 2009 r. Jednocześnie zapoznał się z ustną informacją na temat sytuacji na terenach popowodziowych, jednakże nie wystąpił z wnioskami do Państwowej Inspekcji Sanitarnej o realizację określonych działań. Podjęta na ww. sesji uchwała Nr XXXIX/689/10 w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie koniecznych rozwiązań legislacyjnych i systemowych,

zmierzających do ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie województwa świętokrzyskiego nie zawierała wniosków pod adresem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

6. Stacja w oparciu o propozycje wszystkich powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w województwie, ustaliła harmonogram dostarczania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań w zakresie monitoringu przeglądowego i wykonywała badanie tych próbek. Dodatkowo opracowano harmonogram badania próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, która nie posiada własnego laboratorium. Badania wody w ramach monitoringu przeglądowego (badania rozszerzone) realizowane są w województwie tylko przez laboratorium Stacji. Ponadto Stacja w każdym miesiącu 2010 r. (do końca III kwartału) przesyłała do wszystkich powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w województwie, harmonogram przewozu m.in. próbek wody (w zakresie monitoringu przeglądowego) specjalistycznymi samochodami.

Dane monitoringowe dotyczące jakości wody do spożycia przez ludzi, wprowadzane na bieżąco przez powiatowe stacje do programu „WODA EXCEL”, przekazywane były do Stacji raz w kwartale drogą elektroniczną.

Wojewódzki Inspektor Sanitarny przekazywał dane monitoringowe Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu raz w kwartale w oparciu o prowadzony na bieżąco program „WODA EXCEL”, za pośrednictwem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie drogą elektroniczną. W przypadku wystąpienia złej jakości wody w danym urzędzie, Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trybie pilnym informował o tym fakcie Głównego Inspektora Sanitarnego. Ponadto w okresie powodzi do Głównego Inspektoratu Sanitarnego przekazywane były codzienne meldunki dotyczące m.in. jakości wody do spożycia.

7. Zgodnie z art. 12a ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, szacowanie ryzyka zdrowotnego jakości wody przeznaczonej do spożycia dla obszaru województwa świętokrzyskiego za 2009 r. zostało zawarte w ocenie pn. *Stan sanitarny województwa świętokrzyskiego 2009*. Ocena ta zawierała m.in. ocenę zagrożenia epidemiologicznego, jakości wody do spożycia oraz stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.

Ocena jakości wody do spożycia zawarta w ww. opracowaniu, zawierała wszystkie informacje wyszczególnione w § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi⁵.

Zgodnie z § 17 ust. 4 i 6 ww. rozporządzenia, Wojewódzki Inspektor Sanitarny przekazał w dniu 30 marca 2010 r. ocenę stanu sanitarnego województwa świętokrzyskiego za 2009 r. marszałkowi województwa świętokrzyskiego i wojewodzie świętokrzyskiemu. Opracowanie to zawierało m.in. ocenę jakości wody do spożycia ze wszystkich wodociągów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie świętokrzyskim.

Wojewódzki Inspektor Sanitarny w okresie trwania powodzi i po jej zakończeniu przekazał do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego dwie informacje dotyczące m.in. stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych i jakości wody do spożycia na terenie województwa świętokrzyskiego oraz informację do wojewody świętokrzyskiego na temat działań podjętych przez organy

⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.

Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa świętokrzyskiego w trakcie powodzi i po jej zakończeniu.

8. Próbkę wody z kąpielisk oraz miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli z terenu województwa świętokrzyskiego były badane z częstotliwością określoną w § 3 ust. 1 i 2 rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach⁶ oraz w załączniku do zarządzenia Nr 30 Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla stacji sanitarno-epidemiologicznych dotyczących kontroli stanu sanitarnego kąpielisk⁷, tj. co dwa tygodnie (przesunięcie terminu badania próbek wody w 7 przypadkach nie przekraczało 4 dni). Tylko w jednym przypadku, tj. w Szymanowicach Dolnych, na obszarze działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sandomierzu, od pobrania próbki wody do badania do kolejnego pobrania próbki wody do badania upłynęło 27 dni. Z orzeczeń przesłanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sandomierzu wynikało, że w dniach 19 i 26 lipca 2010 r. odstąpiono od badania próbek wody z ww. kąpieliska ze względu na ulewne deszcze.

Zgodnie z punktem 7.1. ww. załącznika wszystkie dane dotyczące prowadzenia serwisu kąpieliskowego w okresie letnim, tj. od 19 maja 2010 r. do 15 września 2010 r., były przekazywane do Głównego Inspektora Sanitarnego z częstotliwością minimum jeden raz w tygodniu drogą elektroniczną. Ponadto orzeczenia państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych z terenu województwa świętokrzyskiego o przydatności wody do kąpieli w kąpieliskach umieszczane były na stronie internetowej Stacji.

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

* * *

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Inspektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń zostaną one rozpatrzone przez właściwą komisję NIK.

⁶ Dz. U. Nr 183, poz. 1530.

⁷ Dz. Urz. M. Z. z 2009 r. Nr 13, poz. 69.